

INTERVIEW SVETLANA TARTAKOVSKA

De Harense kunstenaar Svetlana Tartakovska is geselecteerd voor het televisieprogramma *Sterren op het doek*, waarin drie schilders een bekende Nederlander portretteren. Vanavond is te zien of Joop van den Ende voor haar werk kiest.

Kiest Joop Svetlana?

Ilind Pietersma

HAREN „Eerlijk gezegd herkende ik hem niet, toen hij binnenstapte”, vertelt Svetlana Tartakovska over haar eerste ontmoeting met Joop van den Ende. „Ik kijk niet zo vaak televisie”, verontschuldigt ze zich. Tartakovska was samen met nog twee kunstenaars geselecteerd voor het tv-programma *Sterren op het doek* om een portret van een bekende Nederlander te maken. „De twee andere deelnemers waren meteen onder de indruk van hem. Ik heb later thuis maar eens opgezocht wie hij precies was.”

Dat Svetlana Tartakovska (1979) niet helemaal op de hoogte is van de Nederlandse televisie- en theatergeschiedenis zij haar vergeven. Ze komt uit Oekraïne, verhuisde op haar dertiende naar Duitsland en woont sinds 2000 in Haren met haar Nederlandse partner, die ze op een vakantie in Spanje heeft ontmoet. Ze is geboren in een klein plaatsje bij Kiev, indertijd nog behorend bij de Sovjet Unie.

„Ik zeg Oekraïne, want ik wil niet in verband gebracht worden met Rusland of Poetin. Nadat de Muur gevallen was bestond er de mogelijkheid om naar Duitsland te vertrekken. Die kans grepen mijn ouders met beide handen aan. Het ging slecht in Oekraïne. De inflatie was enorm. Als je eindelijk geld bij elkaar gespaard had voor een auto, dan kon je daar de volgende dag misschien brood voor kopen. In zo'n land hebben de kinderen geen toekomst, zeiden mijn ouders.”

Vanaf haar tiende ging ze naar een kunstschool. „Dat was een heel gedegen opleiding. Daar heb ik mijn basiskennis opgedaan: kleur, tonaal, vorm, opbouw en compositie. Dat hield dus op na ons vertrek. In Frankfurt ging ik regelmatig naar het museum om te tekenen. Ik kopieerde dan Renoir of Rembrandt. Op mijn dertiende kwamen er zoveel dingen op mij af. Ik had afscheid moeten nemen van mijn vriendinnen en was in een andere omgeving terechtgekomen. Als ik tekende, zat

▲ Svetlana Tartakovska. Foto Pepijn van den Broeke

ik lekker in mijn eigen wereldje.”

In Nederland wilde Tartakovska haar kunstactiviteiten voortzetten. Ze volgde proeflessen bij Academie Minerva. „Dat paste niet bij mij. Ik ben toch meer van het ambachtelijke werk. Ilja Repin is bijvoorbeeld een van mijn voorbeelden.” Toen ze van de Klassieke Academie hoorde, meldde ze zich meteen aan. „Ik kreeg daar les van Henk Helmantel, Jan

van der Kooi en Paul Boswijk. Een enkeling zei dat ze mij niets konden leren. Maar ik wilde me verder ontwikkelen.”

„De Klassieke Academie heeft mij veel vrijheid gegeven en geleerd om dingen los te laten. Je hoeft niet precies ieder haartje of grassprietje te schilderen. Veel belangrijker is wat je met een schilderij wilt zeggen.” Ze pakt enkele boeken van kunstenaars

als Lucian Freud en Paula Modersohn-Becker. „Je bent veel meer kunstenaar, wanneer je dit weet te maken. Zoals Freud de lichamen schildert; dat vlees in die verf. Wát een vrijheid. En die blikken alleen al van de mensen die hij portretteert.” Ze pikt eruit wat ze gebruiken kan en past dat toe in schilderijen waarin ze verhalen uit de Russische en Aziatische geschiedenis afbeeldt: de een-

Expositie in hotel American

Vanaf 8 januari exposeert Svetlana Tartakovska in hotel American, Leidsekade 97 in Amsterdam. Opening door Jean Pierre Rawie en Sam Drukker. Daar is ook eenmalig het portret van Joop van den Ende te zien.

zame vrouw van Dzjengis Khan, de laatste vrouw van Ivan de Verschrikkelijke, die hem heeft vervloekt, of het zontje Alexej van de laatste tsaar, Nicolaas II, die met angstige blik naar zijn executie wordt geleid. „Iemand herkende daar de vrees in die haar eigen kind soms kan hebben voor grote gebeurtenissen. Ik vind het prima. Je hoeft geen gruwelijke en bloederige voorstellingen te maken om bepaalde deurtjes te openen en emoties los te maken bij een toeschouwer.”

Of dat bij Joop van den Ende ook gelukt is, daar mag ze tot aan de uitzending vanavond niets over zeggen. „Hij kwam op mij heel menselijk en vriendelijk over. Dat heb ik proberen te verbeelden in een levendig portret. In de achtergrond heb ik een scène afgebeeld uit *Cyrano de Bergerac*, zijn eerste musical. Dat vond ik zelf ook altijd een mooi verhaal, over een wat verlegen, altruïstische man, die een ander helpt met zijn poëzie. Dat vond ik wat wel passen bij Van den Ende, die op de achtergrond belangrijk is geweest voor musicals en acteurs.”

Afgelopen week is werk van Svetlana Tartakovska voor de tweede keer gepresenteerd op de PAN in Amsterdam. Eerder dit jaar exposeerde ze op de Realisme-beurs. Door dit televisieoptreden zal de Harense kunstenaar nog meer exposure krijgen. Wat zal dit betekenen voor haar toekomst? „Dat weet ik niet. Ik wil me blijven doorontwikkelen, ook inhoudelijk, zodat ik kan verbeelden wat er in de wereld gebeurt, zonder dat het kitsch wordt.”

Sterren op het doek, vanavond om 21.15 uur op NPO2.